Z0853F79A1E

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

onderwerp	Regionale agenda en begroting 2025 - 2028 Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen
zaaknummer	Z/24/469424
documentnummer	INT/24/1207797
portefeuillehouder	L. van Riswijk
portefeuille	Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen

1. Samenvatting

Van het samenwerkingsverband Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen (hierna GMR) liggen de ontwerp-regionale agenda 2025-2028 en de conceptbegroting 2025-2028 voor. Met een zienswijze kan de gemeenteraad op deze stukken reageren. Het college vindt de ontwerp-regionale agenda en conceptbegroting reden voor het indienen van een zienswijze en doet de gemeenteraad daarvoor een voorstel.

2. Raadsvoorstel

Wij adviseren u om:

1. Kennis te nemen van de ontwerp-regionale agenda 2025 – 2028 en conceptbegroting Groene Metropoolregio;
2. Deelname aan de vijf opgaven van de GMR voor een periode van vier jaar te continueren;
3. In te stemmen met geïndexeerde bijdrage van €1,04 per inwoner in 2025 voor de subsidie aan The Economic Board;
4. Een zienswijze in te dienen op de ontwerp-regionale agenda 2025-2028 en de vertaling daarvan in de conceptbegroting van de GMR;
5. De zienswijze vast te stellen overeenkomstig bijgevoegde conceptbrief.

3. Waarom naar de raad

Volgens de bepalingen van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijze in te brengen tegen de conceptbegroting. Artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling regelt de besluitvorming over de regionale opgaven en bepaalt dat de gemeenteraden over de deelname aan een regionale opgave besluiten.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Op basis van de zienswijzen van deelnemende gemeenten kan het algemeen bestuur van de GMR de Regionale agenda 2025-2028 met bijbehorende begroting 2025-2028 in juli vaststellen. Daarna volgt het traject van het intekenen door gemeenten op de verschillende opgaven.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

2.1 De regionale agenda zorgt voor een gezamenlijke aanpak van grote maatschappelijke opgaven.

We doen in regionaal verband, wat we lokaal niet kunnen. Financieel niet én omdat we de personele capaciteit niet hebben. Tot 2040 zijn er in onze regio naar verwachting 60.000 extra woningen nodig. Deze

woningen moeten betaalbaar en duurzaam zijn en aansluiten bij de woonwensen van verschillende doelgroepen. Daarnaast moeten voor deze doelgroepen voldoende mogelijkheden zijn om te werken, recreëren en om fatsoenlijk van A naar B te reizen. We hebben te maken met netcongestie, schaarste aan ruimte en een klimaatdoelstelling. Om deze opgaven voor elkaar te krijgen werken we regionaal samen.

2.2 De GMR is een goede samenwerkingspartner voor provincie, Rijk en Europa.
We hebben te maken met bovenlokale opgaven met hoge kosten (zoals mobiliteitsopgaven, natuurherstel, een robuust watersysteem en de energietransitie). Een regionale aanpak geeft ons meer slagkracht richting diverse ministeries, de provincie en Europa. De GMR is al diverse malen succesvol geweest in het verkrijgen van subsidies. Goed voorbeeld hiervan is de RegioDeal.
Ook verplichten Rijk en provincie gemeenten om opgaven regionaal op te pakken. Voorbeelden van verplichte programma's zijn de Woondeal, de regionale woonzorgvisie, het NOVEX ontwikkelperspectief, de Regionale Energie Strategie (RES) en het Regionale Programma Werklocaties (RPW).

2.3 De regionale opgaven sluiten goed aan bij de Zevenaarse doelstellingen en ambities.
In deze regionale agenda staan dezelfde vijf opgaven centraal als in de voorgaande agenda's. De nieuwe regionale agenda geeft aan dat de GMR in een nieuwe fase terecht is gekomen. Waar de afgelopen jaren vooral gekeken is naar een gezamenlijke koers, ligt de focus nu op uitvoering. Dit doet de GMR niet zelf, dit gebeurt door gemeenten en andere partners. De GMR ondersteunt in de uitvoering.
Deelname aan deze opgaven hebben we opgenomen in ons collegeprogramma.

Niet alle speerpunten dragen evenveel bij aan het bereiken van onze eigen gemeentelijke ambities. Wij hebben zowel ambtelijk als bestuurlijk bij gedragen aan de totstandkoming van de regionale agenda, door onze gemeentelijke ambities zoveel mogelijk in te brengen.
Onderstaande onderwerpen en projecten uit de regionale agenda zijn het meest van belang voor onze gemeente:

<u>Groene groeiregio</u>
- Integratietafel voor samenhang tussen de opgaven: in onze regio worden we geconfronteerd met tal van ruimtelijke vraagstukken. Deze uitdagingen zijn onderling verbonden en kunnen niet los van elkaar worden aangepakt. Gezien de beperkte ruimte en middelen in onze regio, is een integrale aanpak essentieel om goede beslissingen te nemen en maximale resultaten te behalen. Door samen te werken binnen dit initiatief kunnen we deze integrale benadering realiseren.
- In de Woondeal 2.0 hebben we ons gecommitteerd om tussen 2022 en 2030 minstens 33.000 woningen tot liefst meer tot 38.000 woningen te realiseren. Hierdoor is het voor de gemeente Zevenaar mogelijk de (bovenlokale) opgave van ruim 1700 woningen te realiseren. Maar, door ontwikkelingen op de woningmarkt is het een uitdaging om deze doelstelling te behalen. Om de woningbouw te versnellen, is ondersteuning van de provincie en het Rijk noodzakelijk om randvoorwaarden aan te pakken, zoals netcongestie, onrendabele toppen, personeelstekort en mobiliteitskwesties. De GMR bespreekt deze voorwaarden regelmatig met het Rijk, de provincie en corporaties, en zoekt samen naar oplossingen.
- Met deze regionale agenda (en ook de Woondeal) hanteren we duidelijke afspraken over de invulling van het woningbouwprogramma op basis van de prijsklasse.
- Ook zijn heldere doelen vastgesteld over conceptueel en circulair bouwen, waarbij we al beschikken over een circulaire impactladder-tool die verder zal worden uitgebreid met conceptuele aspecten. Hiermee creëren we concrete en bruikbare afspraken die in de regio kunnen worden toegepast.

- Wij sluiten aan bij het woningmarktbehoefte onderzoek dat elke drie jaar wordt uitgevoerd. Hierdoor werken wij in de regio met recente behoeftecijfers en kan de behoefte op elkaar worden afgestemd.
- Daarnaast hebben we een regionale woningmarktmonitor opgezet om de voortgang van de woningbouw op meerdere facetten te monitoren.
- Een regionale werkgroep stelt gezamenlijk de huisvestingsverordening voor de regio op, wat efficiënter is dan wanneer elke gemeente dit individueel gaat doen. Hiermee realiseren we een open en transparant toewijzingssysteem voor onze inwoners binnen de regio, inclusief een urgentieregeling.
- Vanuit "Een thuis voor iedereen"; pakken we ook de uitdaging op om voldoende huisvesting te bieden aan specifieke doelgroepen, waardoor we de lasten gelijkmatig over de regio kunnen verdelen en streven naar een thuis voor iedereen.

Productieve regio
- Regionale afstemming werklocaties: de provincie verplicht elke regio op een Regionaal Programma Werklocaties (RPW) op te stellen. Hierin staan afspraken over hoe om te gaan met bedrijventerreinen, kantoorlocaties, perifere detailhandel en campussen. De regio voert het RPW uit, toetst initiatieven en monitort de gemaakte afspraken. De uitbreiding van 7Poort valt binnen dit RPW.
- Dienstverlening aan het mkb: de GMR helpt ons bij het verbeteren van onze dienstverlening aan mkb-ers. Dit doet zij door het informeren over mogelijkheden van financiering, digitalisering, innovatie en specifieke programma's voor mkb-ers. Dit organiseert de GMR samen met partners als KvK, binnen het principe van het "no wrong door systeem". Dit betekent dat het niet uitmaakt waar een mkb-er aanklopt, we zorgen dat de ondernemer op de juist plek terecht komt.
- Slimme en schone logistiek: samen met de Circulaire en Verbonden regio willen we de negatieve impact van transport en logistiek op de leefomgeving tot een minimum beperken én onze groei in wonen en werken faciliteren. Vanuit de Productieve regio nemen we logistiek mee in de ruimtelijke planningsvraagstukken.

Ontspannen regio
- De GMR onderschrijft en werkt en betaalt mee aan een aantal voor Zevenaar belangrijke thema's en projecten, zoals de verhaallijn water (het 3e waterverhaal, de Rivier) en het Masterplan Romeins Verleden.
- De GMR pakt daar waar logisch, een regierol die individuele gemeenten niet kunnen pakken. GMR kan lokaal belang overstijgend opereren, wat uiteindelijk leidt tot efficiency en beter resultaat.
- De GMR biedt een podium, waar we collega's van andere gemeenten ontmoeten, ervaringen uitwisselen, van elkaar leren en met elkaar taken verdelen in de regio.

Verbonden regio
- Verdere uitwerking mobiliteitspluspakket A15/A12 ten gevolge van vertraging ViA15.
- Inzet op budget voor korte termijn maatregelen om het fietsnetwerk richting de snelfietspaden te versterken.
- Inzet op het versterken van de spoorcorridor Arnhem – Duitse grens met een verkenning naar gelijkvloerse overwegen.
- Belangenbehartiging goederencorridor Noordoost Europa waarbij ingezet wordt op een variant via Duitsland.
- Belangenbehartiging versterken van het openbaar vervoer waar o.a. ingezet wordt op het opwaarderen van Lijn 60 Arnhem – Zevenaar naar Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV).

- Inzet op een regionaal netwerk van mobiliteitshubs waarbij hub Zevenaar-Oost gezien wordt als kansrijke regionale mobiliteitshub.
- Inzet op duurzame mobiliteit en gedrag waarbij o.a. samenwerking wordt gezocht met de Fashion Outlet Zevenaar om reizigersgedrag positief te beïnvloeden.
- Bedrijven hebben de mogelijkheid om (vrijblijvend) gebruik te maken van mobiliteitsmakelaars t.b.v. de werkgeversaanpak / het stimuleren van duurzaam mobiliteitsgedrag.
- Het uitvoeren van een regionale netwerkanalyse waarin de gevolgen van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in Zevenaar zichtbaar worden op ons mobiliteitsnetwerk.

Circulaire regio
De speerpunten binnen de opgave Circulaire regio dragen ook bij aan de invulling van de opgaven die ook voor Zevenaar van belang zijn. De complexe opgaven houden zich niet aan de gemeentegrenzen en door een gezamenlijk regionaal kader en uitgangspunten kunnen de deelnemende gemeenten, bedrijven en andere belanghebbenden hun expertise en middelen bundelen om de transitie naar een duurzame en circulaire economie te versnellen.

2.4 De regionale opgaven zijn vertaald in conceptbegroting 2025 - 2028 GMR
De begroting is de financiële vertaling van de regionale agenda. In de brief van januari (financiële en algemene uitgangspunten begroting 2025) heeft de GMR ons laten weten wat de uitgangspunten zijn, die in de begroting verwerkt zijn. Hier kunnen wij mee instemmen. De uittreding van Montferland en de kosten voor de uitvoering van de RegioDeal worden opgevangen door het Regiobureau. Dit heeft dus niet geleid tot een verhoogde inwonerbijdrage. De dekking voor RES kan ook in 2025 vanuit SPUK CDOKE gelden worden gefinancierd.

3.1 De bijdrageverstrekking aan The Economic Board verloopt via de begroting van de GMR
Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau en de regionale opgaven betalen de gemeenten, die daaraan deelnemen, een bijdrage voor The Economic Board (TEB). De regio heeft op grond van de gemeenschappelijk regeling de bevoegdheid namens de colleges The Economic Board te subsidiëren. Hoewel in 2020 door uw raad een bijdrage van € 1,- voor een periode van vijf jaar is toegezegd, stelt de GMR voor om voor 2025 de bijdrage te indexeren naar € 1,04. Dit vinden wij alleszins redelijk.

4.1 Met deze zienswijze vragen wij de GMR om keuzes te maken in de ambities vanaf 2026.
Vanaf 2026 hebben we – zoals het er nu naar uitziet - te maken met een fikse korting op de middelen uit het Gemeentefonds. Momenteel brengen we in beeld waar mogelijke besparingen te vinden zijn in de gemeentelijke begroting. Wij kunnen ons voorstellen dat dit ook binnen de GMR een opgave wordt. Wij stellen de GMR in de zienswijze voor om met ingang van 2026 integrale keuzes te maken in de ambities, met als gevolg dat de inwonerbijdrage met ingang van 2026 substantieel verlaagd kan worden.

Alternatieven
Deelname aan alle opgaven is geen verplichting. U kunt ervoor kiezen om niet deel te nemen aan bepaalde opgaven. Of niet voor de gehele periode. Aangezien de opgaven steeds meer met elkaar verweven zijn, ontraden wij u dit. Wij adviseren om volledig deel te nemen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De opgaven worden aangestuurd door Bestuurlijk Opgave Teams (BOT's), elk bestaande uit de bestuurlijk opdrachtgever van de opgave als geheel en de bestuurlijke trekkers van de onderliggende speerpunten in die opgave. Binnen elk BOT zijn wij vertegenwoordigd. Inhoudelijk worden de speerpunten in het Bestuurlijk Platform van de betreffende opgaven besproken.
Per opgave vindt over de inzet van middelen en de bereikte resultaten verantwoording plaats in het jaarverslag en in de jaarrekening van de GMR.

7. Klimaat en duurzaamheid

In de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zijn verschillende projecten opgenomen, die bijdragen aan vergroting van de duurzaamheid en klimaatadaptatie. De GMR heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. Het programma Circulaire Regio zorgt voor een flinke impuls aan de duurzaamheidsopgave voor de regio en voor Zevenaar.

8. Communicatie

De zienswijze/consultatieronde loopt tot 26 juli 2024. Voor die datum wordt onze reactie op de concept-regionale agenda en de ontwerpbegroting met de GMR gedeeld. Vaststelling is voorzien in de algemeen bestuursvergadering van de GMR op 11 september 2024. Op basis van de vastgestelde begroting kan uw raad bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2025-2028 een definitieve afweging over de deelname aan de opgaven maken.

9. Kosten, baten en dekking

Deelname aan de regionale samenwerking kost in 2025 (uitgedrukt in een bedrag per inwoner):

Bijdrage per inwoner	2024	2025
Regiobureau	€ 2,71	€ 2,77
Groene groeiregio	€ 0,99	€ 1,18
Productieve regio	€ 1,05	€ 0,92
Ontspannen regio	€ 0,66	€ 0,92
Verbonden regio	€ 1,58	€ 1,59
Circulaire regio	€ 1,56	€ 1,63
	€ 5,84	€ 6,24
Totaal	€ 8,55	€ 9,01

De bijdrage voor The Economic Board bedraagt in 2025 € 1,04. In 2024 bedroeg deze € 1,00.

De totale bijdrage aan het regiobureau en de opgaven neemt ten opzichte van 2024 met € 0,46 toe. Oorzaken zijn o.a. de inflatie en de stijging van de cao-lonen. Ten opzichte van 2024 is een indexatie van 6,54% toegepast. Voor de inflatiecorrectie hanteert de GMR de systematiek van de begrotingsrichtlijnen uit de regio Nijmegen (zie bijlage 3).
De bijdrage aan The Economic Board neemt met € 0,04 toe.

De bijdragen voor deelname aan de regionale opgaven, het regiobureau en The Economic Board zijn al verwerkt in de Kadernota 2025.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1207793	Aanbiedingsbrief Regionale agenda 2025 - 2028
2.	1205449	Concept Regionale agenda en begroting 2025 – 2028
3.	1207795	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN)
4.	1209354	Zienswijze op ontwerp-regionale agenda 2025 – 2028 en conceptbegroting Groene Metropoolregio

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Regionale agenda en begroting 2025 - 2028 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
zaaknummer Z/24/469424
documentnummer INT/24/1207797

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 30, lid 4 en artikel 31, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling GMR;

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp-regionale agenda 2025 – 2028 en conceptbegroting Groene Metropoolregio;
2. Deelname aan de vijf opgaven van de GMR voor een periode van vier jaar te continueren;
3. In te stemmen met geïndexeerde bijdrage van €1,04 per inwoner in 2025 voor de subsidie aan The Economic Board;
4. Een zienswijze in te dienen op de ontwerp-regionale agenda 2025-2028 en de vertaling daarvan in de conceptbegroting van de GMR;
5. De zienswijze vast te stellen overeenkomstig bijgevoegde conceptbrief.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 26 juni 2024.

De griffier	De burgemeester
C.M. Steenbergen	L.J.E.M. van Riswijk